

SLUŽBENI VJESNIK

BISKUPIJE KRK

God. 2011.

broj 5

BISKUPOVA RIJEČ

LITURGIJSKA GODINA – VRIJEME U KOJEM ŽIVI KRIST DJELUJE U CRKVI

Braćo svećenici! Kada dobijete u ruke sljedeći broj našega Službenog vjesnika nova će crkvena godina vremenom došašća – koje sa korizmenim i vazmenim vremenom nazivamo jakim - već biti u punom tijeku. Idemo dakle u susret jednom periodu vremena kome se po svom atributu «jako» označuje da je na poseban način vrijeme milosti, da su to dani spasa (usp. 2 Kor 6, 2b).

Liturgijska godina nije inertno i beživotno predstavljanje događaja koji pripadaju nepovratnoj prošlosti, spominjanje davnih vremena. Crkvena je godina – zapravo uvijek jako vrijeme – u kojemu sam Krist živi i djeluje u svojoj Crkvi zato da ljude poveže i uklopi u svoja otajstva da po njima žive. To su otajstveni događaji koji su trajno djelujući jer iz njih proizlazi milost koja omogućuje i usavršuje naše suobličenje Kristu. U svakom vremenu na specifičan način Crkva svojim molitvama prosi da bismo se ispunili onim vrhunaravnim darovima koje nam nude baš ona otajstva koja tada posadašnjujemo. Stara je nauka Crkve da u svakom vremenu Bog obilatije dijeli milosti primjerene događajima koje slavimo. Na to aludira i sveto bogoslužje,

naročito u Božićnom i Vazmenom vremenu.

Svetkovina Svih Svetih, Dušni dan i osmina snažno nas, pri kraju crkvene godine, pozivaju na razmišljanje da nam se svima pojaviti pred Kristovim sudištem, da svatko primi što je kroz tijelo zaradio, bilo dobro, bilo zlo (usp. 2 Kor 5, 10).

I u došašću nas Crkva potiče da razmišljamo i budemo spremni na naš konačni susret s Kristom. Njegov dolazak u slabosti tijela u Betlehemu ne smije se svesti na sentimentalnu i neučinkovitu želju da zavlada mir i bratstvo među ljudima. Mir je plod pravde, a pravda traži da se obratimo od svake nepravde. Zato je i došašće vrijeme obraćenja, pa prema tome vrijeme mrtvljenja neurednih težnji. Ne umarajmo se govoriti našim vjernicima o istinskom doživljavanju došašća. I slavlje Božića neka bude prožeto radošću dostojanstvene i bogate liturgije. Nemojmo neprimjerenim skazanijima banalizirati svetu Badnju noć. Bog mira i svake utjehe bio sa svima vama!

BISKUP:

✠ Valter, v. r.

DOKUMENTIPRIOPĆENJE S 43. PLENARNOG ZASJEDANJA
HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

– VARAŽDIN, 18. – 20. LISTOPADA 2011. –

43. plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije, pod predsjedanjem mons. Marina Srakića, đakovačko-osječkog nadbiskupa i predsjednika HBK, održano je od 18. do 20. listopada u Svećeničkom domu Varaždinske biskupije u Varaždinu, Zagrebačka 3a. Na zasjedanju su sudjelovali gosti: apostolski nuncij u RH mons. Mario Roberto Cassari, srijemski biskup mons. Đuro Gašparović, izaslanik Biskupske konferencije BiH pomoćni banjalučki biskup Marko Semren i subotički biskup mons. Ivan Penzes.

Pozdravljajući sve prisutne članove HBK i goste predsjednik HBK zamolio je apostolskog nuncija da prenese izraze odanosti i zahvalnosti Svetom Ocu Benediktu XVI. za njegov nezaboravni posjet našoj Crkvi i domovini Hrvatskoj. Pozdravio je i odsutnoga mons. Dražena Kutlešu, novomenovanog biskupa koadjutora porečkog i pulskog zaželjevši mu da ga Gospodin prati darom mudrosti i jakosti u novoj službi. Spomenuo se i u međuvremenu preminulog člana HBK mons. Slavomira Miklovša, vladike križevačkoga u miru.

Predsjednik HBK podsjetio je da se od zadnjeg redovnog zasjedanja zbio događaj Pohoda Svetog Oca Benedikta XVI. Hrvatskoj te da je tome posvećeno izvanredno zasjedanje održano 12. srpnja. Uz to je podsjetio i na završetak obnove hodočasničke crkve Gospe Voćinske, jubilarnu proslavu Ludbreškog čuda u Ludbregu, posvetu crkve Hrvatskih mučenika na Udbini i beatifikaciju «Drinskih mučenica» u Sarajevu.

Nadbiskup Srakić je istaknuo i da su nakon srpanjskog izvanrednog zasjedanja uslijedili teški dani puni izazova za našu Crkvu vezano za «slučaj Dajla».

U radnom dijelu zasjedanja prvo izlaganje o temi nove evangelizacije i misijama u metropolama Europe održao je kardinal Bozanić. Nova evangelizacija je jedno od važnijih pitanja za sve biskupske konferencije Europe te da je na tom području u nekim zemljama već dosta učinjeno. Odgovarajući na pitanje što je zapravo nova evangelizacija kardinal je rekao da je ona prije svega ostvarenje misijskog poslanja Crkve i da se sastoji u približavanju onima koji su se udaljili od Crkve i izgubili svoj kršćanski identitet kao i doseljenicima na našem kontinentu koji nisu kršćani. Sve to iziskuje radikalnu pastoralnu i egzistencijalnu promjenu, istaknuo je kardinal upozorivši na crkvene i društvene izazove nove evangelizacije. Kao nositelje nove evangelizacije kardinal Bozanić istaknuo je obitelj, katoličke škole i razne pokrete i zajednice. Postoje prijepori oko toga koje su to ciljne skupine kojima je nova evangelizacija prvenstveno upućena, ali svakako prioritet su obitelj, mladi i mediji, naglasio je kardinal te zaključio kako nema nove evangelizacije bez nove otvorenosti djelovanju Duha Svetoga kojega je potrebno neprestano moliti. U nastavku je kardinal Bozanić predstavio i konkretnu inicijativu na području nove evangelizacije koju je potaknulo Papinsko vijeće za promicanje nove evangelizacije. Naime, tijekom ove pastoralne godine, a posebno tijekom korizme 2012. godine, ostvarivat će se inicijativa «Misije u gradovima» u 12 velikih europskih gradova: Zagrebu, Barceloni, Beču, Budimpešti, Buxellesu, Dublinu, Kölnu, Lisabonu, Liverpoolu, Parizu, Torinu i Varšavu. Dva su nosiva elementa ove inicijative. Jedan se odnosi na redoviti pastoral, s posebnom zauzetošću u kršćanskom odgoju i cjelokupnoj formaciji i drugi

koji se tiče istodobnosti djelovanja u spomenutim gradovima. Izvornost je inicijative u jedinstvu mjesnih crkava i istodobnosti u ostvarivanju poslanja i davanju konkretnih znakova, koji će svoje ishodište imati u katedralama. Ti su znakovi, oslonjenost na Božju riječ i kontinuirano čitanje Svetoga pisma, naročito Markovog evanđelja. Zatim biskupske kateheze mladima, slavljenje sakramenta pomirenja, karitativne akcije te teme duhovnosti i kulture povezane s djelima sv. Augustina. Inicijative će polaziti od katedrala, zbog njihovog velikog simboličkog značenja, s tendencijom da se prošire na župe. Nakana je ući dublje u življenje vjere; zahvatiti sva područja života i otkrivati sve ono što vjera unosi u način življenja.

Izlaganje o pastoralno-pravnim odredbama o priložima za mise na zasjedanju je održao dr. Slavko Zec, profesor na Teologiji u Rijeci.

Na završetku prvoga dana zasjedanja biskupi su slavili euharistijsko slavlje u varaždinskoj prvostolnici koje je predvodio nadbiskup Srakić, a propovijedao je križevački biskup Nikola Kekić. Poslije mise članove HBK u zgradi Varaždinske županije primio je varaždinski župan Predrag Štromar sa suradnicima, a na susretu je sudjelovao v. d. gradonačelnika Varaždina Zlatko Horvat.

Drugi dan zasjedanja započeo je s temom o «slučaju Dajla». Biskupi su dogovorili priopćenje u kojem su očitovali ljubav, poštovanje, odanost i poslušnost Svetomu Ocu zahvalivši mu za pozornost koju je osobno posvetio pitanju koje se odnosi na događanja vezana za odnose benediktinaca i župe Dajla. Biskupi nadalje ističu da prepoznaju zasluge benediktinaca tijekom njihove prisutnosti i pastoralnog i društvenog djelovanja u samostanu Dajla te da radi smirivanja nastalih napetosti prepoznaju kako su odredbe koje je donijela Sveta Stolica, da bi se došlo do rješenja kanonskoga spora, nastojale vratiti stvari - onoliko koliko je moguće - u okvir istine i pravičnosti. Osvrćući se na neke medijske tvrdnje biskupi upozoravaju da su

bez ikakvoga temelja zaključci prema kojima bi Sveta Stolica ili čak sam Sveti Otac, s pomoću rješenja «slučaja Dajla» namjeravao na stanovit način «talijanizirati» Hrvatsku. Biskupi podupiru živu želju Svete Stolice da se nenadano nastale poteškoće postupno riješe uzajamnim pristupom učinkovitoga zajedništva i bratske crkvene suradnje. Na kraju priopćenja biskupi ističu da cijeli hrvatski episkopat prihvaća novoga pastira kojega šalje Sveti Otac kao koadjutora mons. Milovanu u Biskupiji Porečkoj i Pulskoj te mu izražava blizinu i poštovanje u vršenju njegove nove osjetljive službe ujedno pozivajući vjernike da molitvom prate hod Crkve u našoj domovini.

O pastoralnim naglascima Papinih govora tijekom njegovih pohoda Hrvatskoj 4. i 5. lipnja izlaganje je održao profesor s đakovačkog Katoličkog bogoslovnog fakulteta mons. Luka Marijanović. On je analizirao sve Papine govore te ocijenio, posluživši se riječima jednog teologa, da poput Mozartove glazbe odišu jednostavnošću i dubinom. Prikazujući govore slijedom kojim su bili izgovoreni predavač je posebno istaknuo poticaje koji iz njih proizlaze. Tako je Papa mladima poručio da je kršćanska vjera radost utemeljena na prijateljstvu i to ponajprije prijateljstvu s Isusom Kristom. Potrebno je u tom smislu mlade hrabriti da u svijetu varljivih radosti pronađu istinsku radost u Bogu. U Hrvatskom narodnom kazalištu Papa je upozorio da društvo, a time i kultura ovisi o savjesti. Društvo bez savjesti više nije društvo koje se temelji na istini, dobru i pravdnosti. To se društvo, kako to rado ponavlja Papa u svojim promišljanjima, pretvara u jednu veliku razbojničku bandu (Augustin). Uz govor o savjesti papa je podsjetio i na suodnos kulture i religije koje su upućene jedna na drugu. Religija, a time i kršćanstvo predstavlja važan čimbenik u društvu, ukoliko upućuje čovjeka, oblikovanjem savjesti, na Boga, na istinu i dobro što trebaju biti temelj svake kulture i društva. Bez slušanja istine i dobra društvo ne može napredovati, nazaduje te biva podređeno logici jačega, interesa i

profita. U svome obraćanju obiteljima Papa je upozorio kako kriza obitelji jest kriza Boga. Obitelj je prestala biti «mala Crkva», ne moli se i ne slave se sakramenti. Preporod obitelji će se dogoditi samo ako se obitelji otvore Bogu. Govoreći u katedrali Bogu posvećenim osobama Papa je istaknuo da duhovna zvanja svoju snagu ne crpe u projektima, pastoralnim naputcima i organizaciji, nego u što većem suobličavanju Isusu Kristu, kako je to činio blaženi Alojzije Stepinac.

Na zasjedanju su prihvaćene Pastoralne smjernice za apostolat vjernika laika u Crkvi i društvu u RH koje je predstavio riječki nadbiskup Ivan Devčić, predsjednik Vijeća HBK za laike.

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predstavio je prijedlog smjernica za XII. Opću skupštinu biskupa koja će se održati u Rimu od 7. do 28. listopada 2012. o temi «Nova evangelizacija za prijenos kršćanske vjere». Biskupi su odlučili da na toj sinodi delegat Hrvatske biskupske konferencije bude biskup Đuro Hranić, a za zamjenika je izabran dubrovački biskup Mate Uzinić.

Izvanredno zasjedanje HBK bit će 23. siječnja 2012. Redovna plenarna zasjedanja u idućoj 2012. godini održat će se u Zagrebu, proljetno od 17. do 19. travnja i jesensko od 17. do 19. listopada.

Biskupi su pozvali još jedanput mlade da se što bolje pripreve i da dođu u što većem broju na Nacionalni susret hrvatske katoličke mladeži koji će se održati 5. i 6. svibnja u Sisku.

Drugi pastoralno katehetski kolokvij za svećenike održat će se 6. i 7. ožujka 2012. u Zagrebu.

U Vukovaru će 18. studenoga o.g. biti obilježena 20. obljetnica stradanja i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara. Tom prigodom euharistijsko slavlje predvodit će kardinal Vinko Puljić.

Predsjednici pojedinih tijela HBK podnijeli su izvješća o svojem području djelovanja. Određeni su i delegati HBK na zasjedanjima drugih biskupskih konferencija u 2012. godini.

Tajništvo HBK

PRIOPĆENJE HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE O «SLUČAJU DAJLA»

Mi, Biskupi Hrvatske biskupske konferencije, želimo istinski obnoviti očitovanje ljubavi, poštovanja, odanosti i poslušnosti Svetomu Ocu Benediktu XVI., dok mu zahvaljujemo za pozornost koju je osobno već duže vrijeme posvetio pitanju koje se tiče događanja, vezanih uz odnose benediktinaca i župe Dajla. Ta su događanja postala prijetošnjom da potamne dragocjene duhovne plodove Papina nezaboravnoga pastoralnog pohoda Hrvatskoj u lipnju ove godine. Želimo na osobit način izraziti zahvalnost Svetomu Ocu zato što je 8. listopada 2011. primio predstavnike naše Biskupske konferencije, koji su mu željeli izravno obrazložiti spomenute okolnosti.

Kao hrvatski episkopat osjećamo dužnost ponovno potvrditi svoju zahvalnost Svetoj Stolici za dobrotvornost koju je neprestano očitovala u odnosu prema Republici Hrvatskoj, naročito prigodom priznanja njezine neovisnosti, kao i nedavno pozornim praćenjem hoda Hrvatske prema njezinu integriranju u Europsku Uniju.

S obzirom na višegodišnji spor koji se tiče «slučaja Dajla», mi, hrvatski biskupi, prepoznajemo zasluge koje imaju oci benediktinci svojom redovničkom prisutnošću te pastoralnim i društvenim djelovanjem više od osamdeset godina u samostanu Dajla – kao zajednica ovisna o opatiji Praglia – služeći Božjemu narodu i u velikim teškoćama,

i u zlostavljanjima, prije nego su osuđeni na prisilni rad, i prije konfiskacije svih njihovih dobara. U tome kontekstu mi, hrvatski biskupi, ne želimo zaboraviti niti jednu osobu (svećenika, redovnika, redovnicu, laike) koja je u mračnome razdoblju fašizma, nacizma i komunizma trpjela mučenja, poniženja, tamnice, pa čak i oduzimanje života.

Radi smirivanja nastalih napetosti, što nama, kao vjernim sinovima Crkve i odanim građanima hrvatske države istinski leži na srcu, prepoznajemo da su odredbe koje je donijela Sveta Stolica, da bi se došlo do rješenja kanonskoga spora, nastojale vratiti stvari - onoliko koliko je moguće - u okvir istine i pravičnosti. Osim toga, dobro je poznato da prenošenje vlasništva niti znači, niti se kani ostaviti dojam da to znači oduzimanje suverenosti koju hrvatska država legitimno vrši nad njim. Dakle, bez ikakvoga su temelja zaključci koje su iznijeli neki masovni mediji, prema kojima bi Sveta Stolica ili čak sam Sveti Otac, s pomoću rješenja

«slučaja Dajla» namjeravao na stanoviti način «talijanizirati» Hrvatsku.

Sveta je Stolica ponovno istaknula svoju žarku želju da se nenadano nastale poteškoće mogu postupno razriješiti uzajamnim pristupom učinkovitoga zajedništva i bratske crkvene suradnje. I mi, hrvatski biskupi, na odan i iskren način podupiremo tu živu želju Svete Stolice.

U tome duhu, cijeli hrvatski episkopat prihvaća novoga pastira kojega šalje Sveti Otac kao koadjutora mons. Milovanu u Biskupiji Porečkoj i Pulskoj te mu izražava blizinu i poštovanje u vršenju njegove nove osjetljive službe. Na kraju, upućujemo molbu svim našim vjernicima da molitvom prate hod Crkve u našoj domovini.

U Varaždinu, 19. listopada 2011.

Biskupi HBK

PRIOPĆENJE SA SJEDNICE STALNOGA VIJEĆA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

Pod predsjedanjem mons. Marina Srakića, đakovačko-osječkog nadbiskupa i predsjednika Hrvatske biskupske konferencije, u srijedu 21. rujna 2011. održana je sjednica Stalnoga vijeća HBK-a u Tajništvu HBK-a u Zagrebu, Ksaverska cesta 12A. Na sjednici su sudjelovali i ostali članovi Stalnoga vijeća HBK-a: kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački i potpredsjednik HBK-a, mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski, mons. Ivan Devčić, nadbiskup riječki, mons. Enco Rodinis, generalni tajnik HBK-a, i Fabijan Svalina, zamjenik generalnoga tajnika HBK-a.

Glavna točka dnevnoga reda sjednice Stalnoga vijeća bila je priprema XLIII. plenarnog zasjedanja HBK-a koje će se održati u Varaždinu od 18. do 20. listopada 2011.

Stalno vijeće uobičajeno se osvrnulo na aktualnu situaciju u hrvatskom društvu. Između ostalog, biskupi su izrazili zabrinutost zbog pojava u nekim školama da se zbog manjka polaznika nastave etike prisiljavaju učenici koji pohađaju nastavu vjeronauka da prijeđu na etiku.

Tajništvo HBK

PRIOPĆENJE KOMISIJE IUSTITIA ET PAX
HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE U VEZI PRIHVAĆANJA
NEPRIHVATLJIVIH IZMJENA ZAKONA O TRGOVINI U HRVATSKOM SABORU

Nakon izglasavanja izmjena Zakona o trgovini, kao Komisija koja se zalaže za pravdu i mir u društvu izražavamo svoje žaljenje i čuđenje. Žaljenje što se 2011. godine u Hrvatskom saboru još uvijek može donijeti tako jasno i nedvosmisleno pristran proturadnički zakon. I čuđenje što je bjelodano da se hrvatski političari ni oko čega ne

mogu složiti osim oko borbe protiv hrvatskih radnica i radnika.

U Zagrebu, 4. listopada 2011.

†Vlado Košić,
predsjednik Komisije
«Iustitia et pax» HBK

DEKLARACIJA PETOG HRVATSKOG SOCIJALNOG TJEDNA
ODRŽANOG U ZAGREBU OD 21. DO 23. LISTOPADA 2011.

KULTURA RADA U HRVATSKOJ

Na poticaj Hrvatske biskupske konferencije, i u organizaciji Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve, predstavnici svih (nad)biskupija u Hrvatskoj okupili su se na Petom hrvatskom socijalnom tjednu u Zagrebu, održanom od 21. do 23. listopada 2011. godine. Tristotinjak sudionika, od čega šezdesetak predavača raznih struka iz cijele Hrvatske, pod različitim je vidovima razmatralo temu Kultura rada u Hrvatskoj. Sudionici Tjedna upućuju ukupnoj hrvatskoj javnosti, pojedincima i ustanovama sljedeću

DEKLARACIJU

Mnogobrojne susljedne krize koje pogađaju hrvatsko društvo potvrđuju antropološku činjenicu da je rad prije svega etičko-moralna i duhovna, a ne tek ekonomska kategorija.

Društvena istraživanja otkrivaju da Hrvatska spada u zemlje s najnižim povjerenjem u institucije u Europi. Ako želimo razvijati hrvatsko društvo u svim njegovim dimenzijama, a posebno kulturu rada u Hrvatskoj, takvo stanje je neodrživo.

Usljed globalizacijskih procesa sve je manji utjecaj nacionalne države na uređenje gospodarskih odnosa. Donedavna tendencija «slabljenja države», koja je označavala neoliberalni model na europskoj i svjetskoj ra-

zini, prekinuta je intervencijom država u rješavanju financijske krize.

U takvoj situaciji želimo da se Hrvatska država snažnije, konkretnije, vodeći računa o najslabijima, uključi u rješavanje pitanja i problema vezanih uz rad: nezaposlenost, zlostavljanje na radu, zaštitu radničkih prava, redovitu isplatu plaća, poštivanje vlastitih blagdana, stvarno poštivanje radničkog prava na odmor, poticanje društveno odgovornog poduzetništva i vrijednosti rada, promišljanje rada budućnosti, uklanjanje «rada na crno» i uvjeta koji do njega dovode, stabilnost rada u poljoprivredi, promociju odgoja za rad i dobrovoljni rad.

U društvu se sve jasnije naziru dvije ugrožene skupine obzirom na rad: nezaposleni

- isključeni iz svijeta rada i prezaposleni – isključeni iz obiteljskoga i društvenog života.

Na tragu socijalnog nauka Crkve, polazeći od opisanog stanja u društvu, a na temelju rasprava na Petom hrvatskom socijalnom tjednu glede razvoja nove kulture rada u Hrvatskoj, želimo i tražimo sljedeće:

1. Razvijati duhovnost rada, vraćajući radu njegov pravi smisao i vrijednost. Radeći, čovjek odgovara na poziv Božji da bude njegovim suradnikom u uređenju i dovršenju ovoga svijeta. Vjernik trajno razvija ovu duhovnu dimenziju rada. Ta dimenzija poziv je svim ljudima dobre volje da ne dopuste svođenje sebe i drugih, posebno najslabijih, na sredstvo.

2. Razvoj poduzetništva počiva na tri jednostavna načela: pravedan profit za vlasnike poduzeća/poduzetnike; pravedna plaća za radnike i pravedan porez za državu. Poduzetništvo pretpostavlja i zahtijeva stabilno pravno uređen sustav. Zakoni se ne smiju donositi polazeći od idealnih sustava, već od postojeće prakse, imajući u vidu druga iskustva i ideale, ali prvenstveno uređujući hrvatski sustav, hrvatsko gospodarstvo, poštujući iskustva i dobru tradiciju u Hrvatskoj, na koju se tu možemo osloniti. Od poduzetništva u poljoprivredi ne treba očekivati da će mala poljoprivredna gospodarstva biti osnova našeg razvoja, ali ona mogu biti značajan gospodarski i socijalni čimbenik ako se udruže u moderne zadruge. Zadrugarstvo je u Hrvatskoj imalo dugu tradiciju, prekinutu nakon II. svjetskog rata. Tu tradiciju valja oživjeti, naravno, primjereno vremenu.

3. U Hrvatskoj postoje mnogobrojni uzroci nezaposlenosti, od strukturalne zaposlenosti preko nedovoljno dinamičnog obrazovnog sustava, pa do globalne svjetske krize koja je pogodila i Hrvatsku. Kako bismo riješili problem nezaposlenosti, potrebno je djelovati u nekoliko smjerova: poticajima za zapošljavanje pridodati i poticaje za cjeloži-

vatno obrazovanje radnika, medijski promovirati poslodavce koji zapošljavaju teško zaposlive skupine, povećati sredstva za mjere politike zapošljavanja te maksimalno se usredotočiti na korištenje sredstava EU u području zapošljavanja. Posebnu pozornost usmjeriti na eliminiranje dugotrajne nezaposlenosti, koja je višestruko štetna za pojedinca i društvo. Održati ravnotežu između aktivnih mjera zapošljavanja i materijalne zaštite nezaposlenih. Ukloniti barijere koje onemogućuju nezaposlenim roditeljima smještaj djece u predškolske ustanove kako bi bili u mogućnosti aktivno tražiti posao. U dodjeli sredstava zapošljavanja prioritet dati povećanju zaposlivosti u područjima visoke nezaposlenosti. Hrvatska će postati imigrantska zemlja. Potrebno je provesti niz analiza i studija ove problematike te imati jasnu državnu imigrantsku politiku.

4. Kao narod i politička zajednica ne smijemo odustati od odgoja za rad. U potrošačkoj, zabavljačkoj kulturi nije lako odgajati za rad, stoga je u odgoju za rad potrebno ojačati funkciju obitelji. To znači nužno povezivanje bitnih čimbenika u odgoju: djeca, roditelji, škola, odnosno učitelj, a za vjernike - vjerska zajednica, odnosno Crkva. Boravak djece u obrazovnim institucijama treba organizirati na način da roditelji mogu biti s djecom. Svjesni smo da će nastupiti brojni novi oblici rada u budućnosti, pa je nužno njima prilagoditi zakonska rješenja te naš sustav pripremati da bude u stanju obrazovati djecu i mlade za realne poslove koji nadolaze. Nedovoljno je mehanički proizvoditi struke, ne vodeći računa o tome mogu li se ljudi zaposliti. Tako proizvodimo nezaposlene i nezaposlive.

5. Obitelj je u Hrvatskoj još uvijek funkcionalna institucija i na nju se potrebno više osloniti i više joj pomoći budući da je njezin doprinos društvu od nezamjenjive važnosti. Sustav vrijednosti u obitelji prenosi se upravo u zajedništvu roditelja i djece. Sloboda od nedjeljne tlake nužni je uvjet

moćnosti odgoja u obitelji, pa i odgoja za rad, zbog čega zahtijevamo da se hrvatskim obiteljima omogući nedjeljom biti zajedno i slaviti Dan Gospodnji. To je pitanje kulture, ali i zdravlja. U organizaciji slobodnog vremena i boravka djece potrebno je uložiti zajednički napor u kojemu mogu sudjelovati djeca i mladi.

6. Posebno inzistiramo na zakonima koji će učinkovito štititi radnika, te njihovoj provedbi, koja će omogućiti stvarno poštivanje radničkih prava. Radnicima osigurati: zaposlenost, dostojne uvjete rada, u koje se broji i zaštita na radu, te redovitu isplatu dostojne plaće jer je teološki neisplata plaća grijeh, a društveno je ništa drugo nego krađa. Država treba na tržištu rada osigurati brz i učinkovit nadzor i učinkovitu sudsku zaštitu. Rad na određeno vrijeme i drugi nesigurni oblici rada moraju se staviti pod nadzor i svesti na najmanju mjeru. Ne smije se poticati i dopuštati fleksibilnost tržišta rada koja će počivati na nesigurnosti i gubljenju radničkih prava. Zakonom urediti radno vrijeme, a u trgovini onemogućiti poslodavce da ga svojevoljno uređuju.

7. Za napredak sela nužno je, u seoskim krajevima, učiniti gospodarsku strukturu raznovrsnijom. Što se tiče poljoprivrede, zahtijevamo takav sustav potpora – novčanih, obrazovnih i organizacijskih - koje će uspješnije pridonijeti razvoju poljoprivredne proizvodnje. Posebno naglašavamo problem manjka radnih mjesta za žene, što potiče njihov odlazak i dugoročno je i višestruko štetan za sveukupni razvoj Hrvatske.

8. Uključivanje u dobrovoljni rad, novi odnosi povjerenja koji se na taj način između ljudi ostvaruju, uvećavaju društveni kapital, a samim time i sposobnost društva za razvoj i otvaranje novih radnih mjesta. Dobrovoljno djelovanje postaje svjedočanstvo jednog drugačijeg modela društva i zajedništva koje se ne temelji samo na utilitarističkim načelima, već postaje podloga na kojoj

nastaju i temelje se neprofitne organizacije najširih oblika. Promicanjem dobrovoljnog rada potiče se aktivnije sudjelovanje građana u društvenom životu, pri čemu i umirovljenici temeljem svoga iskustva mogu dati svoj doprinos. Stoga bi, u vidu razvijanja klime pogodne za razvoj dobrovoljnosti, odgoj za dobrovoljno djelovanje trebao postati sastavnim dijelom cjelokupnog obrazovnog sustava.

9. Država i državne institucije trebaju početi djelovati društveno kako bi zadobile povjerenje građana i omogućile razvoj društva koji je sada zaustavljen. Trebamo konačno demontirati sustav upravljanja koji je tijekom totalitarnog režima bio projektiran da građane nadzire, a ne da im služi. Taj je sustav neprimjeren demokratskom uređenju. S ovako niskim i opadajućim društvenim kapitalom, tj. nepovjerenjem u institucije i protudruštvenim djelovanjem, teško je očekivati bilo kakav razvoj, pa i gospodarski.

10. U području zakonodavstva tražimo da hrvatski zakonodavac počinje ozbiljno uređivati hrvatsko društvo polazeći od dobrih hrvatskih praksi, postojećeg sustava vrijednosti, kulture i tradicije koju valja čuvati i razvijati, a ne ignorirati. U takvom bi okruženju bilo moguće razvijati novu kulturu rada u Hrvatskoj, koja će biti primjerena vremenu, ali koja neće zanemariti da je svaki rad prije svega ljudski rad koji se čovjeku ne smije oduzeti.

11. Socijalni pastoral potiče vjernike da promiču svekoliku humanizaciju osobnih i društvenih, gospodarskih, kulturnih i političkih zbilja hrvatskog društva. Ovo zalaganje nadilazi samo tradicionalno karitativno djelovanje u Crkvi, jer uključuje edukaciju i preventivu, a ne samo ublažavanje društvenih problema. Od vjernika se očekuje solidarna i dragovoljna zauzetost već u njegovoj župi, ali i šire, u prakticiranju društvene dimenzije vjere.

U Zagrebu, 23. listopada 2011.

ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA

Broj: 632/2011.

Krk, 25. listopada 2011.

DUŠNI DAN

Dušni dan i osmina Dušnoga dana prilika su da se pastoralno iskoristi duhovno raspoloženje vjernika i pijetet ljudi prema svojim pokojnicima, kako bi ispravno vrednovali duhovno zajedništvo i molitve za pokojne te se i sami svojim životom spremali za vlastiti prijelaz iz ovog u drugi život.

Prošle smo godine podsjetili svećenike na dijecezanske propise glede proslave Dušnoga dana i osmine pa vas stoga upućujemo na *Službeni vjesnik Biskupije Krk* 5/2010, broj: 675/2010, str. 126 - 128.

Na Spomen svih vjernih mrtvih svaki je svećenik ne samo ovlašten nego i pozvan služiti tri sv. mise: jednu za sve vjerne mrt-

ve, drugu po nakani Svetog Oca Pape i treću može namijeniti po vlastitoj nakani. Stoga se svećenicima na poseban način preporučuje da toga dana nikako ne propuste slaviti sve te tri svete mise.

K tome, svi naši župnici znaju da su prema dijecezanskim propisima dužni slaviti svete mise u čitavoj osmini za pokojne župljane, a 3. studenog za pokojne biskupe i svećenike.

BISKUP:

✠ Valter, v. r.

Broj: 633/2011.

Krk, 25. listopada 2011.

PERMANENTNO OBRAZOVANJE MLADIH PREZBITERA

Permanentno obrazovanje prezbitera Riječke metropolije zaređenih u zadnjih deset godina nastavlja se **u Lovranu od 7. do 9. studenog o. g. s početkom u 16 sati**. Tema ovog susreta bit će *Uloga svećenika u odgoju mladih za vrijednosti u obitelji*. Molimo prezbitere kojih se ovo tiče da tako planiraju

svoje pastoralne aktivnosti kako bi neizostavno sudjelovali na ovom susretu.

BISKUP:

✠ Valter, v. r.

SUSRET OBITELJI OTOKA KRKA U ŽUPNOJ CRKVI U VRHU

– 1. NEDJELJA DOŠAŠĆA, 27. STUDENOG 2011. –

Ovogodišnji, po redu već deseti, susret obitelji otoka Krka u Vrhu, koji se je od početka održavao na blagdan Svete Obitelji, ili u nedjelju najbližu tome blagdanu, održat će se ove godine na 1. nedjelju Došašća, tj. 27. studenog s početkom u 16.00 sati.

Naime, nakon savjetovanja sa nekolicinom svećenika i vjeroučitelja laika, do sada angažiranih oko ostvarivanja susreta prethodnih godina, uočile su se sve veće poteškoće oko održavanja susreta na blagdan Svete Obitelji, zbog različitih župnih proslava Božića, a pomalo i odsutnosti djece i obitelji nakon završetka 1. polugodišta.

Stoga je usvojen prijedlog da se ovim susretom pokuša što više senzibilizirati naše obitelji za vrijednost kršćanskog poimanja Došašća, te će stoga 1. nedjelja Došašća biti prikladno vrijeme za održavanje susreta, tim više što je kasnije vrijeme u došašću već opterećenije različitim predbožićnim aktivnostima i programima po župama.

Program susreta već je u cijelosti izradilo Povjerenstvo za obitelj, te je u tijeku podjela zadataka po župama. Ideja ovogodišnjeg susreta zamišljena je kao produbljivanje smisla čekanja, jer mnoge događaje u životu nestrpljivo iščekujemo, a da vrijeme čekanja ne vrjednujemo ispravno. Program bi htio pokazati kako, zapravo, u životu stalno nešto

čekamo, pa bi vrijedilo uvidjeti da je i Božić toga vrijedan.

Novo vrijeme održavanja susreta obitelji olakšat će vjeroučiteljima, kao i onima koji će po župama pripremati sudionike za sudjelovanje u ovom programu kontakt s djecom, mladima i roditeljima, pa se očekuje i veća kvaliteta, ali i veći odaziv obitelji na ovaj susret.

Generalna proba za izvođače programa održat će se na nedjelju Krista Kralja, 20. studenog u župnoj crkvi u Vrhu u 17.00 sati.

Mole se župnici da o ovom susretu češće informiraju obitelji svoje župe (ne samo u župnim obavijestima u zadnji čas!), da o njemu progovore i u obiteljskim zajednicama, te za to iskoriste i druge prikladne trenutke pastorala u župi.

U nadi da će ovaj susret pridonijeti kvalitetnijem življenju svetog vremena Došašća u našim župama, mole se župnici da, ako je potrebno, pomaknu vrijeme večernjih misa, kako bi zainteresirani, ali i oni osobno, mogli sudjelovati na ovom susretu koji u programu predviđa i podjelu određenih materijala samim župnicima za njihove župne zajednice.

BISKUP:

✠ Valter, v. r.

Broj: 635/2011.

Krk, 25. listopada 2011.

BOGOSLOVI I SJEMENIŠTARAC U AK. I ŠK. GOD. 2011./2012.

U novoj akademskoj godini 2011./2012. nastavit će svoju pripravu za svećeništvo sljedeći naši svećenički kandidati:

VI. godina: Kristijan Krajnović, Silvio Španjić, Josip Vidas;

V. godina: Milivoj Nikola Guszak Skomeršić;

IV. godina: Denis Žuškin;

III. godina: Franko Markulić, Filip Šabalja;

I. godina: Anton Budinić;

Kandidat za bogoslova naše biskupije: Ivan Petršorić.

Bogoslovi od I. do V. godine se nalaze u Bogoslovnom sjemeništu «Ivan Pavao II.» u Rijeci, dok se bogoslovi VI. pastoralne godine neposredno pripremaju na đakonsko ređenje u zgradi Biskupije u Krku pod vodstvom vlč. Luke Paljevića.

U novoj školskoj godini 2011/2012. svoje školovanje u Nadbiskupskom sjemeništu «Zmajević» u Zadru nastavlja:
IV razred: Mihael Štromajer.

Oni svećenici koji u župi imaju svećeničke pripravnike obvezni su na završetku ljetnih praznika poslati Biskupskom ordinarijatu izvještaj o njihovu vladanju i svoja zapažanja o njima. Neka to čim prije učine.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

Broj: 636/2011.

Krk, 25. listopada 2011.

MOGUĆNOSTI KORIŠTENJA BISKUPIJSKOG
DOMA ZA DUHOVNE SUSRETE «BETANIJA»

Župnim uredima u Biskupiji Krk
Povjerenstvima u Biskupiji Krk

Ovime se obavještavate o obnovljenim mogućnostima korištenja našeg biskupijskog doma za duhovne susrete «Betanija» u Čunskom.

Betanija će se koristiti za:

1. duhovne susrete korisnika iz naše Biskupije, kao i korisnika izvan Biskupije po dogovoru. Cilj nam je ponuditi mogućnost dolaska u «Betaniju» što većem broju naših ljudi. Zato se gg. župnicima predlaže da u svojem pastoralnom planiranju predvide i ovu mogućnost posebno kada se radi o sljedećim grupama:

- mladi,
- pripravnici na krizmu,

- grupe djece i mladih u vidu duhovnih zvanja,
- roditelji prvopričesnika i krizmanika,
- obiteljske zajednice,
- molitvene zajednice,
- žene,
- muževi
- ...

2. edukacijske seminare za određene grupe na župnoj razini, ili u zajedništvu više župa, kao npr.:

- članovi župskih pastoralnih vijeća,
- članovi župskih ekonomskih vijeća,
- čitači,
- članovi pjevačkih zborova,
- ministranti
- ...

Raspoloživi voditelji duhovnih susreta su:

- preč. Antun Toljanić, ravnatelj «Betanije»
- preč. Anton Valković, generalni vikar
- vlč. Zvonimir Badurina Dudić
- vlč. Luka Paljević
- župnici i njihovi suradnici
- povjerenici i njihovi suradnici

Voditelji izvanbiskupijskih događanja u «Betaniji» – po dogovoru.

Termini korištenja:

- vikendi (od petka poslijepodne do nedjelje poslijepodne) kroz cijelu pastoralnu godinu i po dogovoru tijekom ljeta.
- jednodnevno korištenje moguće je i tijekom ostalih dana u tjednu.

Kapacitet «Betanije»:

Moguće je koristiti: 10 soba za 35 osoba sa sljedećim rasporedom kreveta:

- dvije jednokrevetne sobe
- dvije trokrevetne sobe
- tri trokrevetne sobe s pomoćnim krevetom na kat, tj. 4 ležaja
- tri četverokrevetne sobe s pomoćnim krevetom na kat, tj. 5 ležaja.

Naknade:

Naknada za troškove smještaja, objeda i ostalih potreba podmiruje organizator događanja u dogovoru sa sudionicima. Način podmirenja troškova ovisi o financijskim mogućnostima pojedinih osoba i župa naše biskupije. Stoga se navodi okviran prilog koji bi trebao zadovoljiti troškove korištenja «Betanije». Prilog po svojim mogućnostima daju sudionici, a ako župnici prosude, dio niže navedenih priloga može se dopuniti iz

župne blagajne. Prilog za korisnike je minimalan, tj. pokriva najnužnije, a biskupija nadoknađuje ono što ovdje nije navedeno.

Jednodnevni susret: 100,00 Kn (uključuje predavače i jedan obrok)

Vikend (dva puna pansiona): 300,00 Kn

- večera: 30,00 Kn
- noćenje: 50,00 Kn
- doručak: 20,00 Kn
- ručak: 50,00 Kn

Vikend susret (predavanje i prehrana): 200,00 kn

Dolaženje na duh. obnovu, bez korištenja smještaja i prehrane: 100,00 Kn

Samo prehrana: 200,00 Kn

Obitelji (za vikend) – roditelji (oboje zajedno): 300,00 Kn (bračni par plaća za 1 osobu, a ostatak pokriva Biskupija)

- za djecu do 5 godina: besplatno
- za djecu od 5 do 15 godina: 50,00 Kn

Mladi od 15 do 25 godina: 50% cijene (ostatak pokriva župa).

Za korištenje «Betanije» potrebno je dogovoriti se s Ravnateljem telefonom ili osobno da se rezervira termin.

Želja nam je da se što veći broj naših župa uključi u pastoralna događanja i na ovaj način.

RAVNATELJ:
Antun Toljanić

BISKUP:
✠ Valter Župan

POVJERENSTVO ZA DUHOVNA ZVANJA**JEDNODNEVNI SUSRETI ZA MINISTRANTE VIŠIH RAZREDA**

Povjerenstvo za pastoral duhovnih zvanja organizirati će tokom ove pastoralne godine jednodnevna druženja za ministrante dječake koji polaze 7. i 8. razred osnovne škole te polaznike srednje škole, radi boljeg upoznavanja, duhovnog rasta, te buđenja duhovnog poziva. Ovakva vrsta susreta će se odvijati po dekanatima naše biskupije tokom ove pastoralne godine u suradnji sa dotičnim dekanima. Prvi ovakav susret održat će se u subotu 19. studenog o. g. u Velom Lošinj u dekanat Malog Lošinja. Župnici iz dekanata Malog Lošinja koji imaju ministrante

koji zadovoljavaju ove uvjete neka prijave sudionike povjereniku za duhovna zvanja do ponedjeljka 14. studenog o. g. na broj telefona 221-610 ili na e-mail adresu: lukapaljevic@yahoo.com. Cilj ovakve vrste susreta je bolje upoznavanje dječaka između sebe te s povjerenikom, radi lakšeg kasnijeg rada prilikom duhovnih obnova i susreta. Pošto se radi o jednodnevnom izletu sa duhovnim sadržajem potrebno je da dječaci budu sportski obučeni (tenisice i trenirka) radi druženja u prirodi.

Luka Paljević, povjerenik

DUHOVNA OBNOVA ZA DJEČAKE

U Domu za duhovne susrete «Betanija» u Ćunskom na otoku Lošinj, Povjerenstvo za pastoral duhovnih zvanja organizira duhovne obnove za dječake naše biskupije. Sudionici koji su pozvani na ove duhovne obnove su dječaci polaznici 7. i 8. razreda osnovne škole, te svih razreda srednje škole. Susreti počinju u petak u večernjim satima, te završavaju u nedjelju sa ručkom.

Pozivaju se stoga župnici da potaknu ministrante i dječake u kojima prepoznaju želju za duhovnim rastom ili znakove duhovnog zvanja da ih prijave na ovaj susret na broj telefona 221-610 ili e-mail: lukapaljevic@yahoo.com. Želimo izbjeći da

na ovaj susret budu poslani oni koji ne gaje nikakvo zanimanje za rast u vjeri i zajedništvo. Potrebno je da sudionici ponesu osnovne stvari koje su potrebne za trodnevni boravak izvan roditeljske kuće, te sportsku opremu (tenisice i trenirku) radi mogućeg odlaska u prirodu.

Susret za dječake 7. i 8. razreda: od 2. do 4. prosinca 2011. Sudionike treba prijaviti do 28. studenog 2011.

Susret za dječake srednje škole: od 9. do 11. prosinca 2011. Sudionike drugog susreta prijavite do 5. prosinca 2011.

Luka Paljević, povjerenik

IZ KATEHETSKOG UREDARASPORED ODGOJITELJICA U VJERI I VJEROUČITELJ(ICA)
U PED. I ŠK. GODINI 2011./2012.**I. DJEČJI VRTIĆI**

1. «KATARINA FRANKOPAN» KRK

Matični vrtić/PV	Adresa	Telefon/fax	Odgojitelj(ica) u vjeri
Matični vrtić	Istarski prolaz 11, 51500 Krk	(051) 222-887	Vesna Avsec
PV Baška	Zvonimirova 120, 51523 Baška	(051) 856-085	Barbara Matanić
PV Malinska	Novo naselje 7, 51511 Malinska	(051) 859-123	Pavao Barbiš
PV Omišalj	Bjanižov 3, 51512 Omišalj	(051) 841-227	Tonica Kraljić (na bolovanju)
PV Vrbnik	Retec 5, 51516 Vrbnik	(051) 857-131	S. Nada Žužić
PV Vrh	Vrh, 51500 Krk	(051) 865-166	S. Nada Žužić

2. «LASTAVICA» PUNAT

Matični vrtić/PV	Adresa	Telefon/fax	Odgojiteljica u vjeri
Matični vrtić	Ivana Gorana Kovačića 81, 51520 Punat	(051) 854-295	Veronika Franolić Renata Klepac

3. «GIRICE» CRES

Matični vrtić/PV	Adresa	Telefon/fax	Odgojiteljica u vjeri
Matični vrtić	Šetalište 20. aprila 54, 51517 Cres	(051) 571-237	Josipa Jadrošić Toić (na porodiljnom) Mirjana Koljevina Gabrijela Krizmanić

4. «CVRČAK» MALI LOŠINJ

Matični vrtić/PV	Adresa	Telefon/fax	Odgojiteljica u vjeri
Matični vrtić	Kalvarija bb, 51550 Mali Lošinj	(051) 232-031	Ana Begić (na porodiljnom) Đurđica Crneković Marica Čeliković S. Josipa (Ivana) Perić
PV Veli Lošinj	Vladimira Nazora 41B, 51551 Veli Lošinj	(051) 236-137	S. Josipa (Ivana) Perić
PV Nerezine	Vladimira Gortana 51554 Nerezine	(051) 237-355	Đurđica Crneković

5. «PAHULJICA» RAB

Matični vrtić/PV	Adresa	Telefon/fax	Odgojiteljica u vjeri
Matični vrtić	Palit 135a, 51280 Rab	(051) 724-224	Franka Perić Tea Vosnik

6. «CARIĆ» NOVALJA

Matični vrtić/PV	Adresa	Telefon/fax	Odgojiteljica u vjeri
Matični vrtić	Zeleni put bb 53291 Novalja	(053) 662-269	Ivanka Peranić

II. OSNOVNE ŠKOLE

1. «A.G. MATOŠ» NOVALJA

Matična škola/PŠ	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Matična škola	Slatinska bb, 53291 Novalja	(053) 661-337	Dragan Baričević Vlč. Marijan Kosić Vlč. Ranko Papić Ivanka Peranić
PŠ Lun	Lun, 53294 Lun	(053) 665-005	Vlč. Marijan Kosić
PŠ Jakišnica	Jakišnica, 53294 Lun	(053) 668-404	Vlč. Marijan Kosić

2. «FRAN KRSTO FRANKOPAN» KRK

Matična škola/PŠ	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Matična škola	Frankopanska 40, 51500 Krk	661-920	Vesna Avsec Mirjana Žužić Vlč. Robert Zubović
PŠ Baška	Zvonimirova 120, 51523 Baška	856-811	S. M. Monika (Darinka) Ikić
PŠ Dobrinj	Dobrinj 160, 51514 Dobrinj	848-220	Katarina Čakarun Vilma Depikolozvane
PŠ Dubašnica	Bogovići, Stipkino 7, 51511 Malinska	859-151	Elizabeta Crvić Vilma Depikolozvane
PŠ Omišalj	Baječ, 51513 Omišalj	842-078	Katarina Čakarun
PŠ Punat	Pod topol 18, 51521 Punat	855-636	Mr. Saša Ilijić S. Marija Zovkić
PŠ Vrbnik	Retec 5, 51516 Vrbnik	857-085	Slava Petrinović Martina Jurjević
PŠ Vrh	Vrh 43, 51500 Krk	865-193	Krunoslav Čuljat S. Nada Žužić

3. «FRANE PETRIĆ» CRES

Matična škola/PŠ	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Matična škola	Šetalište 20. aprila 20, 51517 Cres	571-211	Dubravka Buničić Ivan Debelić Ljiljana Filipas (na porodiljnom)
PŠ Valun	Valun, 51557 Cres		Ivan Debelić Ljiljana Filipas (na porodiljnom)
PŠ Martinšćica	Martinšćica, 51556 Martinšćica	574-392	Ivan Debelić Ljiljana Filipas (na porodiljnom)

4. «IVAN RABLJANIN» RAB

Matična škola/PŠ	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Matična škola	Banjol 10, 51280 Rab	771-059	Nathalie Lukačević S. Antonia Pavić Nada Pereza Profaca
PŠ Banjol	Banjol, 51280 Rab	724-560	Vlč. Božidar Volarić
PŠ Barbat	Barbat, 51280 Rab	721-077	Nada Pereza Profaca
PŠ Kampur	Kampur 108, 51280 Rab	776-341	Nathalie Lukačević
PŠ Lopar	Lopar, 51281 Lopar	775-110	Vlč. Frane Brozić
PŠ Mundanije	Mundanije, 51280 Rab	771-343	Nathalie Lukačević
PŠ Sup. Draga	Supetarska Draga, 51280 Rab	776-163	Nathalie Lukačević

5. «MARIO MARTINOLIĆ» MALI LOŠINJ

Matična škola/PŠ	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Matična škola	Omladinska, 51550 Mali Lošinj	231-153	S. Ivanka Crnčan Vlč. Marin Hendrih Marko Karčić
PŠ Ilovik	Ilovik, 51552 Mali Lošinj	235-914	Vlč. Marin Hendrih
PŠ Nerezine	Vl. Gortana, 51554 Nerezine	237-354	Vlč. Vjekoslav Martinčić
PŠ Susak	Susak, 51561 Susak	239-103	Dragan Zrnić
PŠ Unije	Unije 199, 51562 Unije	235-709	Dragan Zrnić
PŠ Veli Lošinj	Vladimira Nazora 42, 51551 Veli Lošinj	236-278	Vlč. Krunoslav Boras

III. SREDNJE ŠKOLE

1. «AMBROZ HARAČIĆ» MALI LOŠINJ

Matična škola/PŠ	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Matična škola	Omladinska 10, 51550 Mali Lošinj	231-101	Vlč. Krešimir Dajčman Ljiljana Filipas (na porodiljnom) Vlč. Marin Hendrih
PŠ Cres	Šetalište 20. aprila 56, 51557 Cres	571-006	Ljiljana Filipas (na porodiljnom) Vlč. Marin Dašek

2. «HRVATSKI KRALJ ZVONIMIR» KRK

Srednja škola	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
SŠ Hrvatski kralj Zvonimir	Vinogradska 3, 51500 Krk	221-400	Mr. Anton Peranić Slava Petrinović

3. «MARK-ANTUN DE DOMINIS» RAB

Srednja škola	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Mark-Antun de Dominis	Banjol 11, 51280 Rab	724-179	Vlč. Božidar Volarić

IV. POSEBNE USTANOVE

1. CENTAR ODGOJA I OBRAZOVANJA MALI LOŠINJ

Centar odgoja i ob- razovanja	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Centar odgoja i obrazovanja	Zagrebačka 16 51550 Mali Lošinj	231-078	Ilija Mikić

DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI

O. BISKUP JE:

Rujan

- 12. u Malom Lošinju održao sastanak sa tamošnjim svećenicima i laicima katehizistima;
- 16. održao u Krku sastanak sa vodstvom biskupijskog Pokreta za život;
- 17. predsjedao sjednici biskupijskog Pastoralnog vijeća;
- 18. pohodio župe Predošćicu, Dragozetići i Beli i slavio svetu misu;
- 21 – 29. bio u KBC-u u Rijeci;

Listopad

- 3 – 15. bio na Thalassoterapiji u Opatiji;
- 9. sudjelovao na biskupijskom hodočašću na Trsat i održao propovijed;
- 18 – 20. sudjelovao na redovnom 43. plenarnom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije u Varaždinu;
- 22. sudjelovao u radu 9. Obiteljske škole za Riječku metropoliju u Malinskoj;
- 23. misio za sudionike Obiteljske škole;
- sudjelovao u Krku na sastanku vodstva Pokreta za život;
- 26. moderirao plenarni jesenski svećenički sastanak u Krku.

19. HODOČAŠĆE KRČKE BISKUPIJE GOSPI TRSATSKOJ

Vjernici Krčke biskupije sudjelovali su 9. listopada na 19. biskupijskom hodočašću Gospi Trsatskoj kako bi, poput niza prethodnih generacija, pred čudotvornom slikom Majke Božje zazvali njezin zagovor za sve svoje životne poteškoće.

Dok su se hodočasnici polako okupljali u perivoju, započeo je prigodni program kojeg je vodio vlč. Luka Paljević u cilju duhovne pripreme za euharistijsko slavlje. Izrazio je dobrodošlicu hodočasticima i podsjetio ih kako «za sve vjernike hodočašće ima posebnu važnost i budi u nama žar za molitvu i zahvalu; u molitvi ne prikazujemo samo sebe i svoje potrebe, nego se sjećamo svih onih dragih koji su se preporučili u našu molitvu, te zahvaljujemo za primljene milosti».

Euharistijsko slavlje u Marijinom perivoju Trsatskog svetišta započelo je svečanom procesijom sa čudotvornom slikom Gospe

Trsatske koju su nosili bračni parovi iz Supetarske Drage (Nada i Josip Duminić), Novalje (Ivana i Zlatko Vidas), Vrha (Sabina i Milorad Depikolozvane) i Malog Lošinja (Mariuča i Bruno Visić).

Svetu misu predvodio je generalni vikar Krčke biskupije mons. Anton Valković u koncelebraciji s gvardijanom svetišta fra Antunom Jesenovićem i tridesetak svećenika koji su dopratili svoje vjernike na hodočašće.

Na početku je hodočasticima dobrodošlicu izrazio gvardijan Svetišta i poželio da ih «ovaj hrvatski Nazaret ohrabri da ustraju u dobru». Naglasio je da «nas Marija okuplja ne toliko zbog sebe nego da nas dovede Kristu, a zato smo se i danas sabrali».

Krčki biskup mons. Valter Župan održao je homiliju. Na početku homilije podsjetio kako je svaki susret s majkom utješan i drag,

pa su i «mnogi dolasci vjernika naše biskupije na Trsat, vjernika Krka, Cresa, Lošinja, Raba, Paga, Suska, Ilovika, Unija bili često popraćeni suzama. Nekada suzama radosti i zahvale za dobivene milosti, drugi put suzama molbe i vapaja tražeći pomoć i uslišanje. Ipak, dolazak na Trsat uvijek je bio pun nade jer je upravo Marija ona koja je od Boga dobila posebnu ulogu: da pokazuje na Isusa, da pripremi i vodi ljude k njemu u kome je jedinomome, i ni u kome drugome, svako dobro i spasenje za ljude.» «No mi smo skloni i volimo sebi pronalaziti i imati krive bogove», rekao je biskup Župan: «To su ljudi i stvari za koje smatramo da će nam od njih doći sreća i svako dobro. U njih stavljamo preveliko povjerenje i nadu, a zaboravljamo da nam oni to ne mogu dati. To može samo Bog. Sudbina je krivih bogova da budu srušeni a onih koji se u njih ufaju da budu posramljeni i prevareni».

«Marija pokazuje na Sina Isusa i s ovog brda, Trsata, i jasno govori svima da je Isus jedini spasitelj, jedini gospodar. Ona stalno govori ono što je rekla kada je na svadbi u Kani došlo do krize i poteškoće: Učinite ono što vam On rekne. I to ona ovdje, vjericima okupljenima na hodočašću stalno ponavlja: Učinite ono što vam On svake nedjelje govori u Evandjelju. Je li kralj Herod koji je Isusa prikazao kao luđaka, imao i na kraj pameti što će se samo tri dana nakon toga dogoditi? Da će pred tim luđakom Isusom od straha stražari popadati kao mrtvi, a on ustati kao pobjednik živ. Herod je bio i ostao lud, a Isus pobjednik i svevladar. Tko god se danas svrstava na stranu Heroda i maše rukom prema Isusu i njegovoj Crkvi čija je on glava, doživjet će istu sudbinu.»

Na kraju je krčki biskup hodočasnicima iz svoje biskupije poručio: «Neka zato i ovaj naš susret s Marijom bude ohrabrenje svima: vama braćo svećenici, vama djelatnici obiteljskog pastorala i vama drage obitelji, da, kako nas je na to ove godine potaknuo i ohrabrio i Sveti Otac, dajemo jasno svjedočanstvo da život po Bogu i njegovim zapovijedima vodi u napredak i sreću u obitelji i svijetu, te da ustrajemo uzdignute glave kao što je Isus stajao pred Herodom i Pilatom. Budimo svjesni i ponosni da sve ono što je donijelo sreću i dobar život našim obiteljima na otocima naše biskupije, da je to proisteklo iz naše vjernosti Bogu po Mariji kojoj smo se uvijek utjecali, molili i dolazili.

Vas, drage obitelji, neka Bog blagoslovi, krijepi i nagradi za divno svjedočanstvo koje ste dale pred Svetim Ocem u Zagrebu, vama mladi čast i ponos što ste pred čitavom nacijom pokazali da ima mladih koji vjeruju Kristu. Na sve vas, braćo i sestre, neka po zagovoru Marije kojoj smo posvetili i predali u zaštitu našu biskupiju siđe Božji blagoslov, mir i milosrđe. Amen!»

Slavlje je svojim pjevanjem obogatio župno-katedralni zbor iz Krka kojem su se mogli priključiti i pjevači iz drugih župa, misna čitanja su čitali Darko Avsec iz Vrbnika i Mihaela Capić iz Baške, a molitvu vjernika Milica Kučić iz Cresa i Zoran Maričević iz Raba.

Na kraju mise biskup Župan je u ime svih okupljenih vjernika izmolio zavjetnu molitvu pred slikom čudotvorne Gospe.

Walter Salković

HODOČAŠĆE KRČKE BISKUPIJE U POLJSKU

– 12 – 16. LISTOPADA 2011. –

Od 12. do 16. listopada 2011. vjernici Krčke biskupije, predvođeni dvanaesticom svećenika, hodočastili su u domovinu bl. pape Ivana Pavla II. – Poljsku. Putovalo se sa 7 autobusa, koji su krenuli iz Krka, Vrbnika, Punta, Velog Lošinja, Cresa i Raba.

Prvi dan: putovanje u Krakow

Prvi je dan protekao u putovanju do Krakowa. Još prije izlaska sunca hodočasnici su se okupili na autobusnim stanicama u svojim mjestima. Prvi je, u 4.30, krenuo autobus iz Velog Lošinja, koji je, osim Velološinjana prevezio i vjernike iz Malog Lošinja, Suska, Nerezina i Osora. Autobus iz Raba krenuo je u 5.15 sati, a u Senju su se Rabljanima priključili i vjernici iz Luna i Novalje. Cresani, a s njima i Orlečani i Ilovčani, krenuli su u 5.50. Dvije hodočasnice iz Vodica (u Dalmaciji) priključile su im se u Bakarcu. Autobus iz Punta krenuo je u 6.30, a priključili su mu se i hodočasnici iz Kornića, Linnardića, Dubašnice, Njivica, Omišlja te iz Crikvenice. U 6.30 krenuli su autobusi iz Krka, a s njima i vjernici iz Vrha i Poljica. U isto vrijeme su krenuli i Vrbenčani kojima su se priključili i hodočasnici iz dobrinjštine, a na Vratima Jadrana i Riječani.

Ali, treba spomenuti, najranije su na ovo hodočašće krenuli vjernici s Ilovika. Da bi se mogli ukrcati u creski autobus morali su još večer prije doći do Lošinja i tu prespavati, pa rano ujutro stići do Cresa.

Prvi dan hodočašća proveden je u vožnji autobusom kroz Hrvatsku, Sloveniju, Austriju i Češku do Poljske, s povremenim odmorima. Hodočasnici su molili kronicu, pjevali pobožne pjesme, meditirali, ali i pogledali film o životu bl. pape Ivana Pavla II.

U kasnim večernjim satima stigli su u Krakow, staru poljsku prijestolnicu bogatu kulturnim spomenicima, smjestili se u hotelu, večerali i otišli na počinak.

Drugi dan: Auschwitz i Svetište Božanskog Milosrđa

Program drugog dana hodočašća sadržavao je dva dijela – prvo posjet logoru Auschwitz, a zatim, kao svojevrsni odgovor na to, euharistijsko slavlje u Svetištu Božanskog Milosrđa.

Uz jutarnju molitvu putovalo se prema Auschwitzu, mjestu mnogih mučenika, a molitvu su posvetili svima koji i danas trpe. Dok su se vozili prema tom strašnom logoru zaokupljale su ih razne misli. O Auschwitzu se uči u školi, ta mračna stranica povijesti ljudskog roda nikome nije nepoznata. No, kakav će dojam ostaviti taj logor smrti, kakve će osjećaje pobuditi?

U Auschwitzu, što je njemački naziv za poljski gradić Oswiecim, bila je velika gužva. Očito mnogi žele odati počast stotinama tisuća mučenih i ubijenih, pokazati da se to ne smije zaboraviti, da treba pamtititi kako se ne bi ponovilo. Sa slušalicama na ušima pozorno se slušaju riječi vodiča koji tko zna po koji put prenosi i objašnjava što se to tu događalo. Priča je to mnogo puta ispričana, ali nema ni traga monotoniji ili rutini. Svaka je riječ teška, svaka rečenica se duboko urezuje u um i srce slušatelja, kao jeku negdje u dubini svaki je posjetitelj postavljao pitanja: Zašto?.. Kako se to moglo događati?... Pa kakvi su to bili ljudi?..

Riječi ne mogu opisati dojam kojeg ostavlja to mjesto, osjećaje koje budi svijest da je tu ubijeno više od milijun ljudi, planski i sistematski, efikasno kao što se vodi kakvo poduzeće. Prepričavati što su sve vidjeli hodočasnici nema smisla, riječi su za to preslabe.

Saznanje da među nama može postojati takvo zlo, ublažiti može samo svijest da postoji i suprotnost tom zlu i da ima ljudi koji su posvetili život širenju dobra. Kao kontrast jutru provedenom u logoru smrti, poslijepodne su hodočasnici posjetili Svetište Božan-

skog Milosrđa. Posvetio ga je papa Ivan Pavao II. koji je tom prilikom istaknuo da «svuda gdje vladaju mržnja i želja za osvetom, potrebno je Božje milosrđe, kako bi donijelo mir». Tu poživaju zemni ostaci svete Faustine Kowalske preko koje je Gospodin prenosio svijetu veliku poruku Božje milosti i pokazivao uzor kršćanske savršenosti.

U crkvi Božanskog milosrđa, nakon pokorničkog bogoslužja, hodočasnici su imali priliku za svetu ispovijed, a zatim je služena zavjetna misa u čast Božanskog milosrđa, s nakanom za obraćenje grešnika.

Predvodio ju je preč. Anton Toljanić, u koncelecijaciji s ostalim svećenicima iz Krčke biskupije koji na ovom hodočašću prate svoje vjernike. Na početku je generalni vikar mons. Anton Valković prenio pozdrave o. Biskupa Valtera Župana i preporučio hodočascima da ga se sjete u svojim molitvama.

U propovijedi je predvoditelj slavija pokazao kako Bog uvijek u povijesti kad je najteže pokazuje svoje milosrđe i ono pobjeđuje. Tako je i sv. Faustina poslužila Bogu za velika djela – umrla je neposredno pred Drugi svjetski rat ali je potaknula rijeku milosrđa koja će pobijediti zlo ljudskog srca.

Preč. Toljanić je rekao kako i danas stradavaju nevini, mladi, obitelji, Crkva i svećenici. Rijeka Božjeg milosrđa sigurno će poteći, ali ne smijemo pobjeći već moramo svima hrabro reći da smo uronjeni u Božje milosrđe koje ne prestaje.

Nakon mise, hodočasnici su se vratili u hotel na večeru i počinak.

Treći dan: Krakow i Wadowice

Treći dan hodočašća započeo je uobičajenim okupljanjem na doručku nakon čega je uslijedilo razgledavanje Krakowa.

Krakow je treći grad po veličini u Poljskoj i ima oko 750.000 stanovnika. U njemu ima oko 120 crkvi pa ga zovu i «mali Rim», te mnoštvo kulturnih spomenika od kojih su mnogi upisani na UNESCO-v popis svjetske baštine. Ako se tome pridoda i velik broj

muzeja i galerija ne čudi podatak iz turističkih vodiča da na području Krakowa ima 2,5 milijuna registriranih umjetničkih djela. Krakow je i sveučilišni centar i u njemu studira oko 250.000 studenata, što se može uočiti na svakom koraku – ulice su pune mladih.

Naravno da tijekom jednog jutra, koliko su krčki hodočasnici imali na raspolaganju za razgledavanje Krakowa, nije moguće vidjeti sve kulturno-povijesne znamenitosti tog grada, ali uz pomoć stručnog vodiča uspjeli su doživjeti Krakow i razgledati barem dio njegovih ljepota. Prije svega Wawel, kompleks s kraljevskim dvorcem i katedralom u čijem se podzemlju nalaze grobovi poljskih kraljeva. Zatim Baziliku Djevice Marije gdje su prisustvovali otkrivanju prekrasne oltarne slike, a zatim i tradicionalnom trubačevom pozdravu sa zvonika. Budući da je hodočasnici na ovo putovanje u Poljsku pratio i pavlin o. Krzysztof Rodak, razgledavanje Krakowa zaključeno je posjetom pavlinskom samostanu i crkvi sv. Stanislava, na kojem se slavi taj veliki poljski mučenik. Tu su hodočasnici mogli upoznati i brata Gaudencija, rodnom iz Rijeke, koji se u Krakowu priprema za svećeništvo.

Sljedeća točka hodočasničkog programa bile su Wadowice, rodno mjesto bl. Ivana Pavla II. U crkvi Prikazanja BDM slavili su svetu misu koju je predvodio mons. Franjo Velčić uz koncelecijaciju ostalih svećenika, a s nakanom za Crkvu, biskupa, svećenike, redovnike i redovnice. U crkvi u kojoj je papa Ivan Pavao II. kršten i vjernici iz Krčke biskupije obnovili su krsna obećanja. U propovijedi je mons. Velčić progovorio o tome kako se papa Wojtyła rado vraćao na mjesto na kojem je primio milosni dar Božji, kleknuo pred krsionicu i molio. Podsjetio je kako se mali Karol u tu crkvu svakodnevno dolazio pomoliti prije i poslije škole. Papa Benedikt VI., prilikom posjeta crkvi u Wadowicama, rekao je da za shvaćanje života i službe Ivana Pavla II. treba posjetiti njegov rodni grad gdje sve ima početak.

Odmah nakon mise krčkih hodočasnika uslijedila je i redovna listopadska pobožnost

za lokalno stanovništvo. Zanimljivo je bilo vidjeti kako velik broj mještana, posebice djece i mladih, s izrazitom pobožnošću moli kronicu.

Još jedna nešto duža vožnja autobusom i vjernici iz Krčke biskupije su stigli do glavne točke svog hodočašća – svetište Majke Božje Čenstohovske - u kojem će provesti cijelu subotu.

Četvrti dan: Svetište Majke Božje u Czestochowi

Četvrti dan hodočašće Krčke biskupije doseglo je svoj vrhunac – hodočasnici su cijeli dan proveli u Svetištu Majke Božje u Czestochowi (Čenstohovi) kako bi se poklonili Gospi «u čiji je lik Karol Wojtyła često stajao zagledan, lik Kraljice Poljske koja je tijekom dugih i često mučnih stoljeća poljskom narodu bila jasna i svijetla zvijezda», kao što je u svom pismu hodočasnicima napisao i o. Biskup.

To je najveće svetište poljskog naroda i jedno od najvećih u Katoličkoj crkvi – godišnje ga posjeti između 4 i 5 milijuna hodočasnika. U njemu se čuva čudotvorna slika Marije s Isusom, poznata kao Crna Gospa, za koju predaja kaže da ju je naslikao sam sv. Luka. Radi dostojnog čuvanja slike u 14. stoljeću sagrađena je veličanstvena gotička katedrala koja je, nakon požara u 17. st., doživjela velike preinake.

Poljski je narod sudbinski vezan uz to svetište. Za vrijeme husitskih ratova svetište i pavlinski samostan su opljačkani, a crkva oskvrnjena. Još se danas na Gospinom licu mogu vidjeti tragovi dva udarca sabljom. Utječući se zaštititi Crne Gospe Poljaci su se u raznim ratovima uspješno obranili od neprijatelja: od švedskih trupa 1655. do Crvene armije 1920. godine. Poljski kraljevi redovito su se dolaziti pokloniti Majci Božjoj u Čenstohovu, kao i poljski rodoljubi za vrijeme fašističke okupacije iako je to značilo izravnu deportaciju u logore. Papa Ivan Pavao II. na svojim putovanjima u domovinu je redovito dolazio na Jasnu Goru, čak i on-

da kad su mu je zdravlje bilo ozbiljno narušeno.

Hodočasnici iz Krčke biskupije ujutro su molili pobožnost križnoga puta prema apostolskom pismu bl. Pape Ivana Pavla II. «Spasonosno trpljenje». Nakon križnog puta, u novoj dvorani posvećenoj hrabrom prioru samostana Augustynu Kordeckom, p. Krzysztof Rodak ih je upoznao sa svetištem i njegovom poviješću, te značajnim događajima iz prošlosti poljskog naroda koji su često bili povezani uz Jasnu Goru.

Slobodno vrijeme hodočasnici su iskoristili za razgledavanje drugih sadržaja koje pruža svetište - muzeja i galerija s izloženim zavjetnim darovima i predmetima iz poljske vojne povijesti, a neki su se popeli i na više od stotinu metara visok zvonik s kojeg puca pogled na cijeli grad.

Svetu misu u kapeli Čudotvornog lika Majke Božje predvodio je generalni vikar mons. Anton Valković uz koncelebraciju ostalih svećenika, a (kao i na prethodnim misama) ministrirali su ministranti iz Krčke biskupije. Nakana ove svete mise bila je za život, obitelj, mlade i djecu.

U propovijedi je predvoditelj usporedio evanđelje o svadbi u Kani Galilejskoj s dolaškom hodočasnika iz Krčke biskupije u Čenstohovu. Među ostalim paralelama koje je povukao bila je i da je hodočasnicima ovo treći dan boravka u Poljskoj kao što i u Evanđelju stoji da je treći dan bila svadba u Kani Galilejskoj. Isus je i uskrsnuo treći dan te je to dan pobjede, a predhodili su joj muka i smrt. No muka ima svoje ograničeno vrijeme, dok je pobjeda sigurna.

«U Kani se događala svadba. Ljudska svadba je združivanje muža i žene, no svadba je i združivanje Krista sa zaručnicom Crkvom, a Crkva smo svi mi. Bila je u Kani i Isusova majka, a i ovdje je. Toliko smo žudili da joj dođemo i vidimo je», rekao je mons. Valković i nastavio: «I ovo je svadba. Trebamo odlučiti da se to svakodnevno događa u našim životima, to združivanja nas s Isusom».

Kao što su u Kani bili Isusovi učenici tako su i hodočasnici okupljeni u Čenstohovi

Isusovi učenici, oni koji se daju učiti, koji se daju voditi, usporedio je mons. Valković i na kraju obrazložio i ponašanje Marije koju Isus, odgovorom «Ženo, što ja imam s tim?», stavlja na kušnju. Tako smo i mi često na kušnji jer mislimo da nas Bog ne čuje, ali Marijina vjera ide dalje i ona kaže: «Učinite što vam kaže!»

Zatim su sluge napunile posude i Isus je učinio čudo. Tako i mi trebamo napuniti posude onim što imamo i onda prepustiti Bogu da to pretvori u nešto drugo. Propovijed je zaključio porukom: «Naše ljudsko neka ovdje ima povjerenja u Božje. Naše slabo u Božje jako, naša voda neka se pretvori u Isusovo vino i krv. A Marija nam i ovdje poručuje: 'Što god vam rekne – učinite!'»

Na misi u kapeli Čudotvornog lika Majke Božje hodočasnici iz Krčke biskupije nisu bili sami, već je crkva bila ispunjena do posljednjeg mjesta vjernicima iz raznih krajeva svijeta. Još je dojmljiviji u toj crkvi bio «apel», zaključna večernja molitva, kad u kapelu doista više nije mogla stati ni igla. Ovaj put to i nije bila završna molitva dana jer je velika grupa maturanata koja je posjetila Čenstohovu pred Čudotvornom slikom Crne Gospe bdjela do jutra. Mnogima se stisnulo grlo i zaiskrile oči kad su prije apela došli u crkvu i vidjeli stotine mladih kako su posjedali po podu i sabrano molili krunicu. Subota navečer, a oni mole krunicu i bdiju do jutra sa svijećama u rukama...

Završio je tako i dan kojeg su hodočasnici iz Krčke biskupije proveli u Czestochowi,

Svetištu Gospe od Jasne Gore. Uspomene koje su tamo skupili još će dugo prebirati u svom srcu.

Peti dan: povratak

Peti dan hodočašća, nedjelja, protekao je u dugom putovanju od Czestochowe do naše biskupije.

U 6 sati ujutro hodočasnici su prisustvovali svetoj misi u kapelici Čudotvornog lika Majke Božje, zajedno s mnoštvom vjernika sa svih krajeva svijeta koji su pohodili ovo veliko marijansko svetište. Neposredno pred početak euharistijskog slavlja otkrivena je čudotvorna slika Crne Gospe koja se preko noći pokriva zlatnim pokrovom. Misa je služena na poljskom jeziku, a naši su svećenici koncelebrirali. Na hrvatskom su pročitani drugo čitanje i evanđelje, te su tako, u zajedništvu s vjernim poljskim narodom, naši hodočasnici stigli do kraja svog boravka u Svetištu na Jasnoj Gori.

Na brzinu su još doručkovali i krenuli na put prema svojim domovima. Putem su molili i pjevali, ali i razmišljali o svemu što su vidjeli i doživjeli. Doista, bilo je to «hodočašće duha» i «izlet u dubine duše i srca» kako je to u svom pismu hodočasnici iz Krčke biskupije napisao o. Biskup kojeg su svi nosili u mislima i molitvama. Za njih je ovo hodočašće doista bilo «izvor žive vode s kojega će se moći i umiti i napiti za nove životne korake koji su pred njima».

Walter Salković

DEVETA OBITELJSKA ŠKOLA RIJEČKE METROPOLIJE

U Malinskoj na otoku Krku, i ove je godine, u hotelu «Malin» održana 9. Obiteljska škola u trajanju od petka uvečer 21. listopada do 23. listopada u nedjelja dopodne. Škola je održana u organizaciji Ureda za obitelj Riječke nadbiskupije, a u suradnji s Pokretom za život Krčke Biskupije.

Ovogodišnja tema škole bila je «Obitelj-preslika trojedinog Boga» s ciljem da prisutne, kroz sliku trojedinog Boga, nadahne za bolje uočavanje i uvažavanje obiteljske dinamike sa svrhom kvalitetnijih obiteljskih odnosa. Na samom početku škole brojnim obiteljima, roditeljima i njihovoj mnogob-

rojnoj djeci, obratio se i domaćin, krčki biskup mons. Valter Župan poželjevši svima sadržajan i plodonosan rad na predavanjima i radionicama. Predavač na ovogodišnjoj Obiteljskoj školi bio je duhovnošću, znanjem i iskustvom bogat prof. dr. Tomislav Ivančić, svećenik i profesor na zagrebačkom KBF-u te začetnik hagioterapije, koji je nazočnima nastojao omogućiti što bolje poniranje u to otajstvo odnosa Obitelji i Trojednog Boga, te njegovog ostvarenja u svakodnevnom obiteljskom životu.

Predavač je u uvodnom djelu potaknuo sudionike na promišljanje o smislu vlastitoga postojanja i uloge koju imamo u svijetu oko nas. Biti čovjek kao muško i žensko, majka i otac, imati obitelj, imati djecu, biti djeca svojih roditelja, te biti dijete svoga nebeskog Oca i nebeske Majke, sve su to pitanja i teme kojih se često površno ili uopće ne dotičemo, no one unatoč tome čekaju na odgovor i to onaj životni. Ne tražiti i ne dobiti odgovor na ova pitanja značilo bi živjeti nečovječno jer nas ona bitno vode u transcenciju, k Bogu, tamo gdje čovječnost počinje i dobiva svoje ispunjenje.

U nastavku svojih izlaganja pozvao je sudionike da postanu svjesni svoje stvorenosti na sliku i priliku Božju, kako bi to zatim mogli tražiti i prepoznati i u našim obiteljskim odnosima. Otac nebeski koji se izriče u stvaranju, izlazi iz sebe da bi sve privukao k sebi, Isus koji tješi i bodri, vodi i usmjerava, liječi i njeguje i Duh Sveti koji je plod tog stvaralačkog suodnosa ljubavi u samom Bogu postaju opipljivi u bračnom životu muškarca i žene, te djece kao uresa međusobnog darivanja čime nastaje obitelj, rekao je prof. Ivančić. Ona je temeljna stanica zdravog društvenog organizma jer na njoj počiva nezamjenjiva uloga očovječenja ljudskih bića koja kao dar «kapaju» na dlan jednoga braka, a time i ljudske zajednice u cijelosti. Mi i naša djeca, nismo samo kopije kakvih «genskih matrica» strogo određenih i ograničenih bez vjere i nade u napredak, kako nas se donedavno pokušalo poučavati i uvjeravati. Upravo suprotno, svatko je «bo-

žanski projekt» u kojem i sam značajno sudjeluje i to na svim razinama, osobito na razini obogaćenja duhovne duše, po kojoj čovjek upravo jest i ostaje čovjek, i to na sliku Božju. Sami «upisujemo» u svoje gene svoju budućnost koja i one prenesene, primljene obrise naših predaka oslikava potpuno novim bojama. Zato je važno birati paletu vedrih boja, pozitivnog stava i mišljenja, što pogotovo danas, u svijetu mnoštva tmurnih i tamnih slika, ima za čovjeka presudnu ulogu. Djeci tu vedrinu moraju prenijeti roditelji, koji su za njih bedem ljubavi naspram sila koje im tu vedrinu žele oteti. Epigenetika, kao znanost koja nadilazi isključivu siromašnu tjelesnost poznate nam genetike, dotiče područja duha u našim bićima, te sve više i sve uspješnije dokazuje ono što vjera tvrdi oduvijek. Takve spoznaje mijenjaju sliku svijeta kakva nam se sustavno želi nametnuti već desetljećima i uzima moć iz ruku onih koji je nad čovjekom i obitelji niti ne smiju imati, jer ih ne ljube. Čovjek postaje ono u što je zagledan, zato je važno ne tapkati na mjestu jer nas to čini zarobljenicima osobne povijesti, već se usmjeriti na ono što bi htjeli i mogli biti i to gledano Božjim očima. Od presudne je važnosti za čovjeka uočiti nužnost ovakvoga stava, bez obzira na brak i obitelj, a istovremeno osobito zbog braka i obitelji jer naši životni stavovi i životne slike mogu biti putokaz i poticaj u spasenju kao i u propasti, kako vlastitoj, tako i bračnoj i obiteljskoj. Upravo tu se stvaraju dobre, ispravne slike o Bogu, ljudima, svijetu, svemiru, braku i obitelji, u glavama i srcima naše djece koja su sutrašnji nositelji našega društva. Koliko je snaga potrošeno u borbi protiv mraka, bezuspješno? Pozvani smo biti svjetlo i širiti svjetlo. Tako mrak sam od sebe nestaje, povlači se. Blaženi je papa Ivan Pavao II. uvijek isticao da ako nakon nadvladane tame ne zavlada ljubav tama se vraća u novom obliku. Upravo u svijetlu tih riječi, istaknuo je prof. Ivančić, moramo promatrati ulogu kršćanskih obitelji u današnjem svijetu koje su pozvane biti «svjetlo», «sol» i «kvasac» velike ljudske

obitelji u svim porama društvenog i vjerničkog života svakoga čovjeka.

O svemu ovome razgovaralo se u radionicama koje su bile oaze poticajnih svjedočanstava, iskustava i odluka kako sve saslušano primijeniti i očuvati u svakidašnjem životu u svijetu, koji dobrim djelom, nije sklon ovakvim pogledima na pojedinca i zajednicu ljudi. Mnoštvo podijeljenih radosti i muka s područja bračnog i obiteljskog života, dobrih razgovora i savjeta pomoglo je u pojašnjavanju onoga što nam je u konačnici činiti kako bi sa misli i riječi prešli na djela u vlastitim obiteljima i onome što ih kod kuće i izvan nje okružuje.

Obiteljska je škola završila euharistijom, baš na Misijsku nedjelju, koju je predvodio krčki biskup Valter Župan. On se u svojoj propovijedi obratio okupljenim obiteljima i, podsjećajući ih na susret sa Svetim Ocem u lipnju ove godine, još jednom upozorio na nezamjenjivu ulogu obitelji u hrvatskome društvu, ali i šire. Izgrađene kršćanske obite-

lji pozvane su vršiti misijsko poslanje u mjestima gdje žive i rade, biti primjer svjedočenja onih vrijednosti koje svoj početak imaju izvan materijalnoga svijeta, u vječnosti, u Bogu samome. Tako obitelj postaje Crkva u malom, zajednica vjere, nade i djelotvorne ljubavi, koja nadilazi svoje ljudske dimenzije i slabost i postaje slikom Boga među ljudima.

Za vrijeme predavanja i radionica brojnu djecu obitelji čuvali su i s njima radili stručni suradnici Riječke nadbiskupije, mnogi odgajatelji, pedagoški djelatnici i drugi ljudi dobre volje, dok je svetu misu, ali i sve trenutke molitve i druženja animirao i poticao svojim nastupom crkveni bend mladih «Assunta» iz Rijeke.

Iz Krčke biskupije na Obiteljsku školu prijavile su se 24 obitelji: 10 iz Malog Lošinja, 3 iz Banjola, 3 iz Cresa, 3 iz Krka, 2 iz Raba, 1 iz Unija, 1 iz Vrbnika i 1 iz Vrha.

Marko Karčić

MONS. DRAŽEN KUTLEŠA BISKUP KOADJUTOR POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Papa Benedikt XVI. imenovao je 17. listopada svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije i sadašnjeg djelatnika Kongregacije za biskupe mons. Dražena Kutlešu biskupom koadjutorom Porečke i pulske biskupije, priopćio je apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Mario Roberto Cassari.

Novoimenovani biskup koadjutor Porečke i pulske biskupije mons. Dražen Kutleša rođen je 25. rujna 1968. godine u Tomislavgradu u Bosni i Hercegovini. Nakon završenog sjemeništa u Dubrovniku, nastavlja studij filozofije i teologije u Bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1993. za Mostarsko-duvanjsku biskupiju. Godine 1994. postigao je bakalaurat pri teološkom fakultetu u Zagrebu, a

2001. na Papinskom sveučilištu Urbanianumu postigao je doktorat iz kanonskog prava.

Od 1993. do 1995. bio je župni vikar u mostarskoj katedrali. Od 1998. do 2006. mons. Kutleša obavljao je sljedeće službe: župni upravitelj u Grudama, docent kanonskog prava na Teološkom institutu u Mostaru, vicekancelar u biskupskoj kuriji, član zbora konzultora i prezbiteriskog vijeća, član Komisije Iustitia et pax Biskupske konferencije BiH. Od 2006. djelatnik je Kongregacije za biskupe. Od 2011. suradnik je kongregacija za kauze svetih i disciplinu sakramenata. Autor je nekoliko publikacija i surađuje u katoličkom mjesečniku Crkva na kamenu.

Novoimenovanom biskupu upućujemo naše čestitke.

SADRŽAJ 5/2011.

BISKUPOVA RIJEČ: Liturgijska godina – vrijeme u kojem živi Krist djeluje u Crkvi ...	169
DOKUMENTI.....	170
Priopćenje s 43. plenarnog zasjedanja HBK (Varaždin, 18.-20. listopada 2011.) ..	170
Priopćenje Hrvatske biskupske konferencije o «slučaju Dajla».....	172
Priopćenje sa sjednice Stalnog vijeća HBK	173
Priopćenje Komisije Iustitia et pax HBK u vezi prihvaćanja neprihvatljivih izmjena Zakona o trgovini u Hrvatskom saboru.....	174
Deklaracija Petog hrvatskog socijalnog tjedna održanog u Zagrebu od 21. do 23. listopada 2011.....	174
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA.....	177
Dušni dan	177
Permanentno obrazovanje mladih prezbitera	177
Susret obitelji otoka Krka u župnoj crkvi u Vrhu (1. nedjelja Došašća, 27. studenog 2011.)	178
Bogoslovi i sjemeništarac u ak. i šk. god. 2011./2012.	179
Mogućnosti korištenja biskupijskog Doma za duhovne susrete «Betanija»	179
POVJERENSTVO ZA DUHOVNA ZVANJA.....	181
Jednodnevni susreti za ministrante viših razreda	181
Duhovna obnova za dječake	181
IZ KATEHETSKOG UREDA.....	182
Raspored odgojiteljica u vjeri i vjeroučitelj(ic)a u ped. i šk. god. 2011./2012.	182
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	186
O. Biskup	186
19. Hodočašće krčke biskupije Gospi Trsatskoj.....	186
Hodočašće Krčke biskupije u Poljsku (12 – 16. listopada 2011.)	188
Deveta Obiteljska škola Riječke metropolije	191
NOVI BISKUP KOADJUTOR POREČKE I PULSKE BISKUPIJE: Mons. Dražen Kutleša	194

Izdaje: BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnića 18, HR-51500 KRK
tel. 051/221-018; fax. 051/221-483; e-mail: bisk.ordinarijat.krk@ri.t-com.hr

Odgovara: mons. Valter Župan, biskup

Uredili: A. Valković, I. Žužić

